

SVETOVNI DAN OSEB S POSEBNIMI POTREBAMI

PRIPRAVILI: ZOJA MILJKOVIĆ, MIA TODOROVIĆ

PREDMET ITS DRUŽBOSLOVJE

MENTORICA: MATEJA GRMEK

2021/2022

ŠOLSKI CENTER SREČKA KOSOVELA

Mednarodni dan invalidov oziroma oseb s posebnimi potrebami obeležujemo
3. decembra

Letošnja tema je “***Vodenje in sodelovanje invalidov v smeri vključujočega, dostopnega in trajnostnega sveta po COVID-19.***”

Poslanica ministra Janeza
Ciglerja Kralja ob
mednarodnem dnevu invalidov

SVETOVNI DAN OSEB S POSEBNIM POTREBAM

NAMEN OBELEŽEVANJA

```
graph TD; A[NAMEN OBELEŽEVANJA] --> B[1. Povečati ozaveščenost o položaju invalidov v političnem, socialnem, gospodarskem in kulturnem življenja]; A --> C[Spodbujati pravice invalidov na vseh področjih]; B --- C;
```

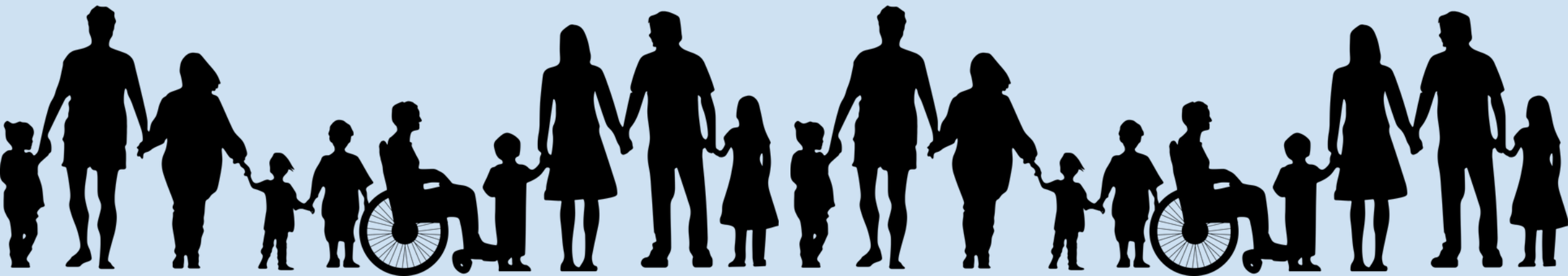
1. Povečati ozaveščenost o položaju invalidov v političnem, socialnem, gospodarskem in kulturnem življenja

Spodbujati pravice invalidov na vseh področjih

Ob mednarodnem dnevu opozarjajo, da se invalidi v vsakdanjem življenju še vedno srečujejo s številnimi ovirami in diskriminacijo, ki jim preprečujejo, da bi uživali temeljne svoboščine in pravice, določene v mednarodnih in nacionalnih pravnih aktih.

OSEBE S POSEBNIM POTREBAM

Osebe s posebnimi potrebami so osebe z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujemo, da bi enako polno in učinkovito sodelovali v družbi.

Pomembno je zavedanje, da je invalidna oseba enakopravni in enakovredni člen družbe, ki lahko prispeva svoje najboljše moči in bogati politično, družbeno, gospodarsko in kulturno življenje.

OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI NISO VEDNO VIDNE

Osebe s posebnimi potrebami so lahko:

- **Vidne** (avtizem, ljudje na vozičku,...)
- **Nevidne** (duševne motnje, gluhi, kronične bolezni,...)

PROBLEM ZNAKA OSEB S POSEBNIMI POTREBAMI

Problem znaka je, da vključuje samo osebe na vozičku, ne pa vseh ostalih vrst posebnih potreb.

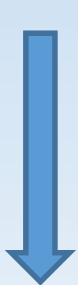
Odločajo se za primernejši znak, ki bi vključeval vse vrste posebnih potreb.

OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI V SLOVENIJI

V Sloveniji je približno 170 000 invalidov (vsak 12 prebivalec).

Med zaposlenimi je 4% invalidov.

na odprtem trgu

v invalidskih podjetjih, zaposlitvenih centrih, varstveno-delovnih centrih

V to številko so všteti delovni invalidi, otroci in mladostniki s posebnimi potrebami, vojaški in vojni invalidi ter zmerno, težje, težko duševno in najtežje telesno prizadete osebe.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA OSEB S POSEBNIMI POTREBAMI

So težje zaposljiva družbena skupina na trgu dela. Zato so pri zaposlovanju pogosto v neenakopravnem položaju z zdravimi delavci in celo zapostavljeni.

Moški s posebnimi potrebami imajo dvakrat večjo plačo od žensk s posebnimi potrebami.

Stopnje brezposelnosti se razlikujejo med različnimi tipi posebnih potreb. Najvišjo stopnjo brezposelnosti imajo tisti, ki trpijo za duševnimi boleznimi.

INVALIDSKA PODJETJA

Invalidska podjetja so podjetja, v katerih se usposablajo in zaposlujejo invalidi, ki se zaradi svoje invalidnosti ne morejo zaposliti oziroma zadržati zaposlitve v običajnem delovnem okolju, kjer jim ne morejo zagotoviti ustreznih delovnih mest.

V Sloveniji je približno 151 invalidskih podjetij.

STORITVENO IN INVALIDSKO
PODJETJE d.o.o.

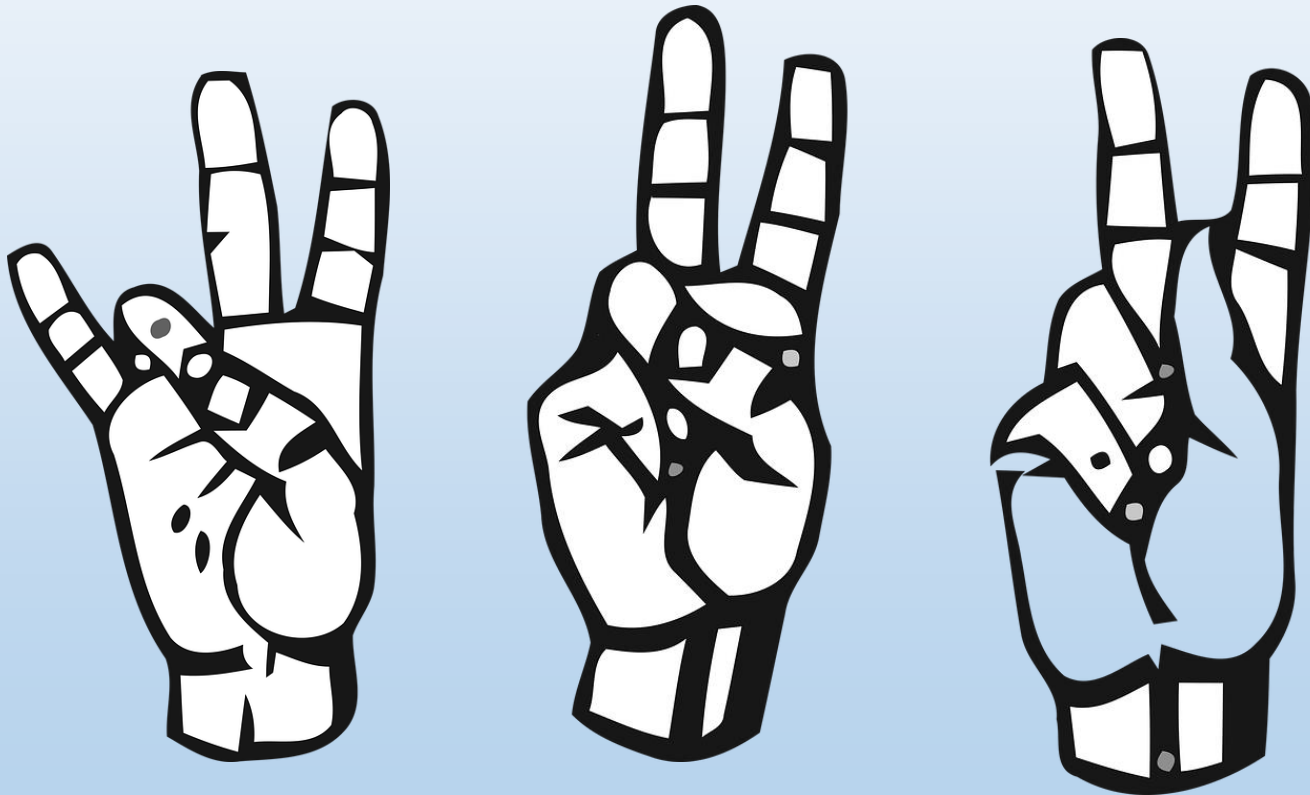
PRILAGODITVE V SLOVENIJI

- Posebni programi za šolanje
- Posebna parkirna mesta
- Prilagojena stranišča
- Večja dvigala
- Posebne klančine (do javnih ustanov)
- Zvočno urejeni prehodi za pešce

SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK

Prav posebej pa je potrebno izpostaviti, da smo v letu 2021 umestili v Ustavo Republike Slovenije slovenski znakovni jezik.

Novi 62.a člen Ustave RS

»Zagotovljena sta svobodna uporaba in razvoj slovenskega znakovnega jezika. Na območjih občin, kjer sta uradna jezika tudi italijanščina ali madžarščina, je zagotovljena svobodna uporaba italijanskega in madžarskega znakovnega jezika. Uporabo teh jezikov in položaj njihovih uporabnikov ureja zakon. Svobodno uporabo in razvoj jezika gluho-slepih ureja zakon.«

Slovenski znakovni jezik je znakovni jezik, ki ga uporabljajo osebe z okvaro sluha na območju Slovenije.

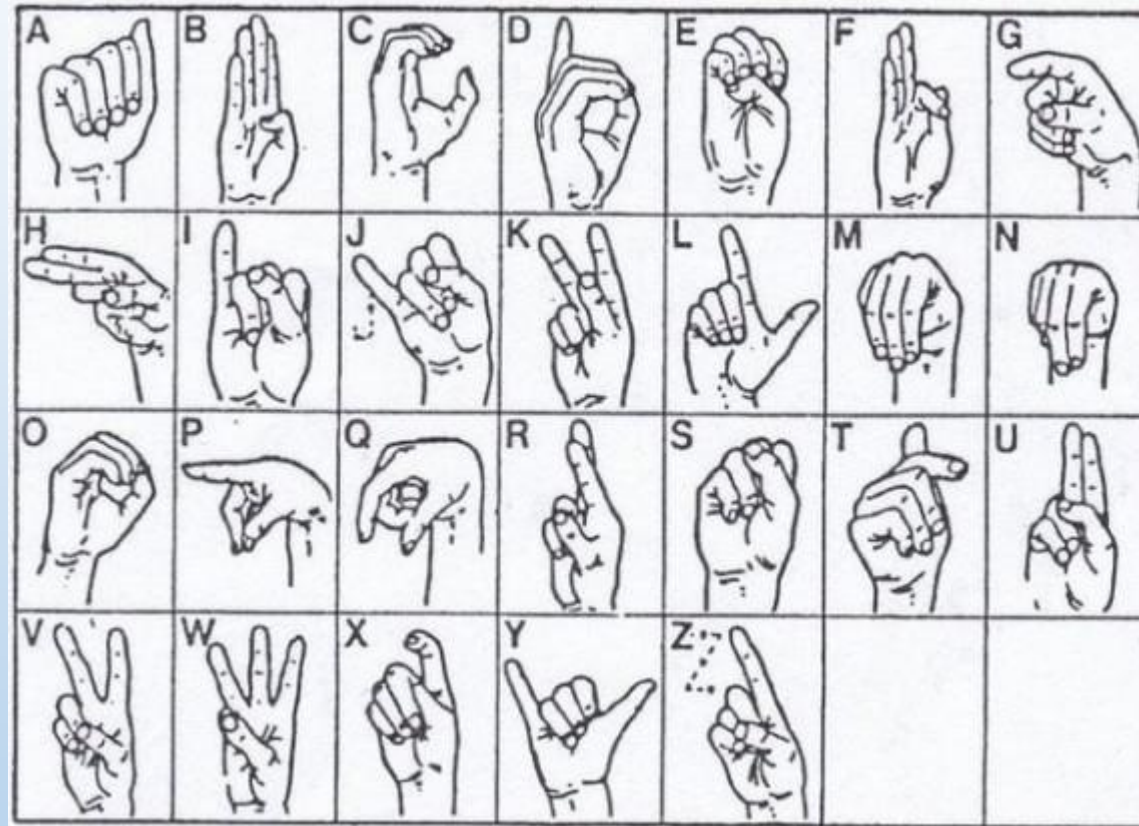

vizualno-znakovni jezikovni sistem z določeno postavitvijo, lego, usmerjenostjo in gibom rok in prstov ter mimiko obraza

Namesto glasu in izgovorjenih besed uporablja znakovni jezik:

- roke,
- telo,
- obraz,
- usta in
- Glavo.

Namesto sluha, s katerim sprejemamo besede, gluhi uporabljajo vid, s katerim sprejemajo kretnje.

INVALIDSKA DRUŠTVA

VIRI:

Republika Slovenija statični urad. Dostopno na povezavi:

- <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/4916>

Svetovni dan oseb s posebnimi potrebami. Dostopno na povezavi:

- <https://www.redkebolezni.si/2017/12/3-december-je-mednarodni-dan-invalidov-ter-oseb-s-posebnimi-potrebami/>

Otroci s posebnimi potrebami – pravica do enakosti in prepoved diskriminacije. Dostopno na povezavi:

- <https://zavod-up.si/si/otroci-s-pp-prepoved-diskriminacije/>

Zaposlovanje invalidov. Dostopno na povezavi:

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Zaposlovanje_invalidov

FACTS ON Disability in the World of Work

- https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_087707.pdf

Velik dosežek za slovenski znakovni jezik: 62.a člen ustave. Dostopno na povezavi

- <https://www.delo.si/novice/slovenija/velik-dosezek-za-slovenski-znakovni-jezik-62-a-clen-ustave/>

V septembru 2014 je bilo med registriranimi brezposelnimi osebami v Sloveniji 15,7 % invalidov.

- <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/4916>